

Manuscris Gh.T. Kirileanu

În *Note istorice asupra editării operei poetice a lui M. Eminescu*, Nicolae Iorga scria: „Dar din aceeași generație s'a ridicat un om a cărui modestie ne-a împiedecat de a-i prețui munca tăcută, rare ori presintată în pagini tipărite. D. Gh.T. Kirileanu a consacrat mulți ani de zile pentru a urmări în orice colț paginile răzlețe ale lui Eminescu. Îl pasionau mai ales rapoartele inspectorului școlar și polemica aceea politică, superioară cu mult intereselor de partid, pe care Morțun, un socialist, trebuia s'o lase afară din preocupările sale, pentru caracterul ei conservator. Din această răbdătoare culegere a ieșit numai, supt inițialele G.K., o broșura editată de mine la Vălenii-de-Munte” (Nicolae Iorga, *Note istorice asupra editării operei poetice a lui M. Eminescu*, București, 1929, p. 341).

Broșura de 44 de pagini are titlul „Icoane vechi și icoane nouă («Timpul», decembrie 1877), republicate cu prilejul comemorării a 20 de ani de la moartea scriitorului, de K.” și apărea în Vălenii lui Iorga, la tipografia „Neamul Românesc”. Doar inițiala – „K.” – era pusă pe copertă la insistența lui Gh.T. Kirileanu, care îi scria lui Iorga:

„București, 1909, iunie 7/20

Onorate și iubite domnule Iorga,

Iertați-mă că vă răpesc încă un moment cu privire la *Icoane vechi și icoane nouă* de Eminescu. Eu cred că ar fi folositor să iasă broșura fără numele meu pe copertă, dar cu o prefață în care să puneți d[umnea]v[oastră] acele însemnate cuvinte pe care mi le-ați spus ieri în Biblioteca Academiei Române despre prețul și elaborarea scrisului lui Eminescu. Numele meu pe copertă n-are nici un rost, de vreme ce eu nu voi face nici măcar corectura. Vă rog mult de asta.

Al d[umnea]v[oastră] devotat și recunoscător,

Gh.T. Kirileanu”

(reprodusă după: Manuscriptum, 1978, nr. 3, p. 30).

Gh.T. Kirileanu nu semnase nici volumul M. Eminescu, *Scrieri politice și literare. Manuscrise și culegeri din ziare și reviste. Ediție critică*, vol. I (1870-1977), București, 1905, deși se cunoaște în mod sigur că lucrase la această ediție. Maiorescu îi făcuse rost de „unica colecție a «Timpului» de la Nicu Filipescu” în acest scop (Manuscriptum, p. 28).

După aproape patru decenii, scrie Constantin C. Angelescu într-o cronică la *G.T. Kirileanu, Corespondență (Ediție îngrijită, note, tabel cronologic, bibliografie și indici de Mircea Handoca, Editura Minerva, București, 1977)*, Kirileanu încă „lucra la completarea

materialului ce culesese. (...) Câteva din rezultatele acestor îndelungate cercetări relative la Eminescu au fost publicate de G.T. Kirileanu în șase reviste”.

Manuscrisul unui text – *Literatura populară. O prefață necunoscută de M. Eminescu* – se păstrează astăzi în Fondul Documentar Ipotești.

Ala Sainenco,
Memorialul Ipotești

I

Literatura populară.
O prefață necunoscută de M. Eminescu

De mult se credea și se crede încă că numai Vasile Alexandri s'a interesat de literatura noastră populară și s'a adăpat de la izvorul ei purunca limpede și plin de frumuseți. Despre Eminescu mereu s'a zis și încă se zice că este stăpinit în chip covârșitor de cultura nemțască, fără să se iel samă că întreaga lui operă este pătrunsă de ~~și~~ suflarea genului ~~literar~~ poeziei noastre populare. Cît de preocupat era Eminescu de literatura populară și cîtă înțelegere avea ea asupra operelor lui se poate mai lesne vedea acum de cînd au început a fi publicate bucăți de manuscrisele lui inedite.

Prefața de mai la vale, pe care Eminescu a publicat-o în broșura „Literatura populară”

II

„Sai palare și anecdote” de E. Baican (București, 1882) și care este foarte puțin cunoscută, dovedește de asemenea cît de bine cunoscă și pricea Eminescu literatura noastră populară.

„Literatura populară.

O prefață necunoscută de M. Eminescu

De mulți se credea și încă se crede că numai Vasile Alecsandri s'a interesat de literatura noastră populară și s'a adăpat de la izvorul ei pururea limpede și plin de frumuseți. Despre Eminescu mereu s'a zis și încă se zice că este stăpînit în chip covîrșitor de cultura nemțască, fără să se [iee](#) sama că întreaga lui operă este pătrunsă de suflarea geniului poeziei noastre populare. Cît de preocupat era Eminescu de literatura populară și cîtă înrîurire avea ea asupra operelor lui se poate mai lesne vedea acuma de cînd au început a fi publicate bucăți din [manuscriptele](#) lui inedite.

Prefața de mai la vale, pe care Eminescu a publicat-o în broșura «[Literatura populară sau palavre și anecdote](#)» de E. Baican (București, 1882) și care este foarte puțin cunoscută, dovedește de asemenea cît de bine cunoștea și prețuia Eminescu literatura noastră populară.”

Text transcris de Mihaela Anițului,
Memorialul Ipotești

Transcrierea reproduce ortografia manuscrisului original.